

Fylkesmannen i Vestfold

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Vår saksbehandler / telefon:
Mats Øivind Willumsen
33 37 11 55

Deres referanse:
14/3975-3

Vår referanse:
2014/3033
Arkivnr: 333

Vår dato:
24.06.2014

Høring - statlig godkjenning av kommunale låneopptak og leieavtaler før iverksetting av kommunereformen

Vi viser til brev av 14. mai i år om høring av lovframlegg om statlig godkjenning av kommunale låneopptak og leieavtaler før iverksetting av kommunereformen.

Fylkesmannen i Vestfold anerkjenner behovet for en slik ordning i forkant av at kommuner slår seg sammen, og er i hovedsak positiv til lovendringen. Vi vil likevel løfte fram følgende vurderinger av sider ved den foreslåtte om ordningen.

Like saker skal behandles likt

Departementet skriver i høringsbrevet at de legger opp til «*ei effektiv og ubyråkratisk handsaming av søknader om godkjenning av låneopptak osv*». Vi er enig i og skjønner behovet for rask saksbehandling. Vi legger likevel til grunn at saksbehandlingen skal baseres på gode faglige prinsipper, slik at beslutningene blir tatt på grunnlag av regler som gjelder for alle, og at alle like saker behandles likt.

Den foreslåtte lovteksten sier ikke noe om vilkårene for godkjenning av låneopptak. Av høringsnotatet fremkommer det at formålet med lovendringen er «*å sikre at kommunane ikkje gjennomfører uheldige økonomiske disposisjonar og strategiske tilpassingar i forkant av kommunereforma*».

I forkant av sammenslåinger kan det sittende kommunestyret ha incentiver til å investere i formål man ellers ikke ville prioritert, fordi man kan velte kostnadene over på den nye, større kommunen. Dersom investeringene har karakter av strategiske tilpasninger, kan det tilknyttede låneopptaket bli underkjent. Departementet presiserer at kommuner utenfor Robek-registeret ikke skal kunne få underkjent låneopptak ut fra en ren økonomisk vurdering. Vi legger derfor til grunn at Fylkesmannen ikke skal gjøre en egen vurdering av låneopptakets økonomiske egnethet som sådan, bare hvorvidt det er en strategisk tilpasning før sammenslåing med en eller flere andre kommuner, til tross for at formålet bl.a. er å «*sikre at kommunane ikkje gjennomfører uheldige økonomiske disposisjonar*».

Det ligger ingen ytterligere føringer for hva som skal forstås med strategiske tilpasninger. Det er nærliggende å tenke at dette gjelder investeringer en kommune planlegger rett før en sammenslåing, som den ellers ikke ville gjort. Samtidig kan det være like uheldig å gjennomføre investeringer som det i fravær av en forestående sammenslåing hadde vært behov for, men som før en slik sammenslåing binder den nye kommunen unødvendig.

Det synes i stor grad å være opp til hvert enkelt fylkesmannsembete å forstå hva som menes med strategiske tilpasninger. På den ene siden kan det være en fordel fordi dette gir rom for bruk av skjønn og kompetanse om lokale forhold, på den annen side vil det være uheldig om praksis i embetene blir svært forskjellig, slik at like saker ikke blir behandlet likt.

Tydeligere rammer for ordningen vil definere de strategiske investeringene man vil unngå. Eksempler som trekker opp noen linjer for skjønnsutøvelsen vil kunne bidra til det. Dette vil avgrense skjønnsrommet for embetene, men samtidig redusere sannsynligheten for at noen slike uønskede investeringer blir godkjente. Det vil også gjøre saksbehandlingen mer effektiv.

Strategiske investeringer uheldig uavhengig av finansieringsform

Ut fra formålet med lovendringen og departementets vurderinger i høringsnotatet, er det nærliggende å legge til grunn at det er strategiske investeringer man vil til livs, uavhengig av finansieringsform.

Fra den nye, større kommunens ståsted er det ingen forskjell om en strategisk investering er finansiert med lån eller fra disposisjonsfond – nettoeffekten er den samme. Og det er like uheldig om en slik investering gjennomføres av en kommune med solid økonomi og penger på bok, enn om en fattigere kommune må gjøre det ved å øke lånegjelda. Således burde godkjenningen vært knyttet til investeringen direkte, og ikke låneopptaket.

Slik ordningen nå foreslås utformet, gis kommuner som er i stand til å gjennomføre denne type investeringer uten lån en betydelig strategisk fordel i forkant av kommunesammenslåinger. Dette er uheldig.

I tillegg vil en kommune med disposisjonsfond kunne tilpasse investeringsporteføljen til godkjenningen. En slik kommune kan innenfor ordningen velge å finansiere ikke-strategiske investeringer med låneopptak, mens disposisjonsfondet brukes målrettet til å gjennomføre investeringer med noen grad av strategisk karakter. Å knytte godkjenningen til selve investeringen ville eliminert et slikt handlingsrom for kommunen.

Konklusjon

Fylkesmannen i Vestfold ber om at lovteksten endres slik at ordningen gjelder investeringer, uavhengig av finansieringsform.

Vi ber også om at rammene for ordningen tydeliggjøres. Dette vil både redusere sannsynligheten for at uønskede tilpasninger godkjennes og gjennomføres, og bidra til mer effektiv saksbehandling.

Med hilsen
Fylkesmannen i Vestfold

Erling Læ

Mats Øivind Willumsen
seniorrådgiver